

February 22, 1958

**M. Wierna, 'Note regarding the Visit to Prague on
Feb. 8-9, 1958'**

Citation:

"M. Wierna, 'Note regarding the Visit to Prague on Feb. 8-9, 1958'", February 22, 1958, Wilson Center Digital Archive, Polskie dokumenty dyplomatyczne 1958 (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #74, pp.171-172. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/208972>

Summary:

Wierna details a meeting with Czech officials regarding further actions on the Rapacki Plan.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

22 lutego

74

o zaistniałej sytuacji. Nie ulega jednak wątpliwości, że w pewnych kołach Kongresu będzie uważało się Rząd PRL za inspiratora warunków postawionych przez Tow. Społ.-Kulturalne Żydów w Polsce²⁷.

/-/ Lewandowski

AMSZ, z. 9, w. 49, t. 654

74

*22 lutego, notatka dyrektor generalnej
o polsko-czechosłowackich konsultacjach w sprawie planu Rapackiego*

Warszawa, dnia 22 lutego 1958 r.

ŚCIŚLE TAJNENotatka

w sprawie wizyty w Pradze w dniach 8-9.II.1958 r.

1. Odbyły się kilkugodzinne spotkania w dniach 8 i 9 bm. Pierwsze w składzie: Wierna, Mazur – Wicemin. Gregor, Knapp (dyr. dep. KDL) i Szedivy (Org. Międzyn.), drugie u Min. Davida, w którym uczestniczyli: Wierna, Mazur, Gregor. Na pierwszym spotkaniu przedstawiłam rezultaty spotkania Rapacki-Gromyko oraz dalszy plan działania.

Gregor sformułował wstępną aprobatę i uwagi.

Następnego dnia Min. David potwierdził zasadniczą zgodę.

Ponieważ w rozmowach z Gregorem wyczerpano merytoryczną stronę sprawy, spotkanie u Davida miało w dużej mierze charakter kurtuazyjny.

2. Uwagi Czechów dotyczyły następujących spraw:

²⁷ Rozmowy o wznowieniu współpracy między Światowym Kongresem Żydów a Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce toczyły się od maja do listopada 1958 r. (porozumienia nie osiągnięto).

a) uważaliby za słuszne przekazać dokument również innym (poza mocarstwami) państwom, których wojska stacjonują w NRF; uwagę uznałam za słuszną, przyjąłam ad referendum;

b) sądzą, że słusznym byłoby przekazać im memorandum wraz z notą towarzyszącą; uważają, że powinni na nią odpowiedzieć i że jest im to potrzebne chociażby dla samej opinii czeskiej; odpis odpowiedzi chcą posłać tym samym adresatom, do których zwróci się Polska; przyjąłam do wiadomości uważając, że nie możemy się temu przeciwstawiać;

c) życzyliby sobie otrzymać nieco wcześniej dokument, motywują, iż ułatwiłoby to przygotowanie odpowiedzi; rozumiejąc, iż jest to aluzja do uzgodnienia z nimi tekstu dokumentu, zapewniłam, że dokument będzie utrzymany w ramach uzgodnionych i przekonsultowanych z nimi tez; zobowiązań w tej sprawie nie podejmowałam prosząc równocześnie, by mieli na uwadze, iż będziemy się spieszyli z dokumentem;

d) podkreślając grunt, jaki idea strefy bezatomowej pozyskała sobie w NRF, szczególnie w socjal-demokracji, zdaniem ich warto rozważyć, czy nie należałoby w dokumentach rozwinąć znaczenie strefy dla sprawy zjednoczenia Niemiec; wymieniłam negatywa pomysłu.

Ogólnie atmosfera rozmów b. dobra, t.zn. przyjazna i rzeczowa. Uderza jednak przesadne podkreślanie skromnej roli CSR („my się przecież tylko przyłączamy”). Padło również pytanie ze strony Gregora, czy rozmowy mają traktować jako informację, czy konsultację. Odpowiedziałam, że jedno i drugie; w związku z tym podkreśliłam jeszcze w czasie wizyty u Davida charakter konsultacyjny mego przyjazdu.

Powyższe wskazuje na jakąś urazę; prawdopodobnie chodzi o to, że nie wiedzieli wcześniej o naszych zamierzeniach konsultowanych w Moskwie.

Nie mogąc zaradzić ze względów zrozumiałych pretensjom tego rodzaju sądzą, że możemy dać im pewną rekompensatę w postaci częstszych informacji o reperkusjach planu na Zachodzie, naszych ocenach itp.

^fM. Wierna^f

74

February 22, file note of director on Polish-Czechoslovak consultations regarding the Rapacki Plan

Warsaw, February 22 , 1958
TOP SECRET

Note

regarding the visit to Prague on Feb. 8-9, 1958

1. Several-hour-long meetings were held on the 8th and 9th of this month. The first with the following line-up: Wierna, Mazur - deputy minister, Gregor, Knapp (KDL [people's democracies] department director) and Szedivy (intern. organizations), another at minister's David the following participating: Wierna, Mazur, Gregor. At the first meeting, I presented the results of the Rapacki-Gromyko meeting and further action plan.

Gregor formulated preliminary approval and remarks.

The following day, minister David acknowledged principal consent.

Since the talks with Gregor the substance of the matter has been exhausted, the meeting at David's was largely one of courtesy.

2. The Czechs' remarks concerned the following:

a) they would deem it correct to forward the document to other states (except the great powers) whose troops are stationed in the FRG; I found the remark correct, so I accepted it ad referendum;

b) they would deem it correct to receive the memorandum together with the accompanying note; they believe that they should reply to it, and that they need it, be it only for the Czech opinion itself; they want to send a copy of their reply to the same addressees to whom Poland would appeal; I took cognizance of it, as I believed that we cannot oppose it;

c) they would wish to have received the document a bit earlier and they claim that it would have facilitated preparation of a reply; aware that it is an allusion to [their idea of] agreeing the text of the document with them, I gave assurances that the document would be kept within the framework of theses that had been agreed and consulted with them; I undertook no commitments in that respect and at the same time, I asked them to bear in mind that we would not hurry with the document;

d) underlying the ground won in the FRG for the idea of the nuclear-free zone, especially among the social democrats, in their opinion it is worth considering whether the importance of the zone should be elaborated in the documents, I listed the disadvantages of this idea.

On the whole, the atmosphere of the talks is v. good, i.e., friendly and matter-of-fact. What is striking is the overemphasis on the modest role of the CSR ("we are only joining in, after all"). Gregor also asked if they should treat the talks as information or consultation. I replied: [that we should treat it] as both; and in that connection already during the visit at David's I stressed the consultative nature of my trip.

The above is indicative of some kind of resentment; probably because they did not know beforehand about our plans consulted in Moscow.

Unable to alleviate such grudge, I believe that, for obvious reasons, we can compensate for that in the form of more frequent information about the plan's repercussions in the West, about our assessment, etc.

fM. Wiernaf

AMSZ, z. 23, w. 14, t. 163